

переходять до наукового аналізу відповідних прав (але не правовідносин).

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. (із змінами, внесеними згідно Законом № 2222-IV від 08.12.2004 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Шишка Р. Б. Немайнові права авторів // Вісник Академії правових наук України. – 2002. – № 3 (30). – С. 110–116.

3. Клейменова С. М. Авторські правовідносини як форма реалізації правомочностей суб'єктів авторського права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2004. – 20 с.

УДК 347.77 (043.2)

Кметик Х. В., к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЦІВІЛЬНОГО ОБІГУ ФІЛЬМІВ В УКРАЇНІ

Стаття 3 Закону України «Про кінематографію» від 13.01.1998 р. визначає термін «фільм», як аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників [1].

З метою регулювання розповсюдження і демонстрування на території України всіх видів вітчизняних та іноземних фільмів Положенням про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів від 17.08.1998 р. № 1315 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 р.) (надалі – Положення про державне посвідчення) запроваджено державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів (надалі – прокатне посвідчення).

Прокатне посвідчення видається Державним агентством України з питань кіно (надалі – Держкіно) юридичній або фізичній особі, яка відповідно до законодавства є суб'єктом підприємницької діяльності. Прокатне посвідчення дає право розповсюджувати і демонструвати на території України всі види фільмів, вироблених в Україні та за її межами. Прокатне посвідчення видається: а) власникам кінотеатрального права – на кожний фільм; б) власникам телевізійного права, права домашнього відео та публічного комерційного відео – на кожний фільм або кілька фільмів.

Під час державної реєстрації для кожного фільму встановлюється один з індексів, що визначає глядацьку аудиторію, та відповідно до нього умови розповсюдження і демонстрування фільму. Індекс фільму

зазначається у прокатному посвідченні. Індексом фільмів, що не мають обмеження глядацької аудиторії, є: а) «ДА» (дитяча аудиторія) – індекс, що встановлюється для фільмів, які спеціально створені для дітей і доступні за сюжетом для дитячого сприйняття. Такі фільми характеризують відсутність грубості, насильства, жорстокості, непристойних виразів у будь-якій формі; б) «ЗА» (загальна аудиторія) – індекс, що встановлюється для фільмів, які розраховані для сімейного перегляду та порушують теми, що однаково цікаві та зрозумілі більшості глядачів незалежно від їх віку. Забороняється демонстрування будь-яких сцен, що містять натуралістичний показ жорстокості і насильства. Реалії складної дійсності повинні відображатися з максимальною умовністю; в) «12» – індекс, що встановлюється для фільмів, перегляд яких можливий дітьми від 12 років тільки у присутності батьків у зв'язку з тим, що такі фільми можуть містити деякі сцени, які батьки вважатимуть неприйнятними для самостійного перегляду дітей.

Індексом фільмів, що мають обмеження глядацької аудиторії, є: а) «16» – індекс, що встановлюється для фільмів, перегляд яких забороняється особам віком до 16 років у зв'язку з тим, що такі фільми можуть містити такі сцени з обмеженим ступенем насильства та жорстокості, як бійки, застосування зброї без надмірного кровопролиття, обмежене зображення нещасного випадку або катастрофи, а також сцени, що включають короткі та епізодичні зображення оголеності, епізодичне використання ненормативної лексики, що присутні в оригіналі за задумом режисера і необхідні для розвитку сюжету. Такі сцени повинні бути короткими за хронометражем (до трьох хвилин) та їх необхідність повинна бути виправдана логікою сюжету. Встановлення зазначеного індексу допускається для фільмів, які мають художню цінність, створені з урахуванням сучасних напрямів кіно або молодіжної субкультури; б) «18» – індекс, що встановлюється для фільмів, перегляд яких забороняється особам віком до 18 років у зв'язку з тим, що такі фільми можуть містити сцени насильства, жорстокості, зображення катастроф, жахів, відвертої оголеності, імітації інтимних стосунків. Їх наявність повинна бути виправдана логікою сюжету та втілена на екрані з максимальним ступенем умовності.

Фільми, що мають обмеження глядацької аудиторії, розповсюджуються і демонструються з дотриманням таких вимог: а) продаж, передання в прокат населенню примірників фільмів на відеоносіях здійснюється за умови наявності на них інформації про індекс фільму, який визначає глядацьку аудиторію з обов'язковим попередженням споживача про встановлені обмеження; б) демонстрування фільмів кіновидовищними закладами здійснюється з обов'язковим інформуванням глядачів про можливість їх показу на відповідних сеансах з такими індексами: «16» – показ можливий у будь-

який час і забороняється особам віком до 16 років; «18» – показ можливий з 18 до 6 години і забороняється особам віком до 18 років. Відповідальність за порушення встановлених вікових обмежень та сеансів демонстрування фільмів несе посадова особа демонстратора фільму або фізична особа-підприємець, яка є демонстратором фільму; в) демонстрування фільмів телеорганізаціями здійснюється з обов'язковим інформуванням глядачів про їх показ у відповідний ефірний час з обов'язковою наявністю протягом усього показу позначки з таким індексом: «16» – показ можливий у будь-який ефірний час; «18» – показ можливий з 22 до 6 години.

Відповідно до п. 10 Положення про державне посвідчення Держкіно відмовляє у державній реєстрації та видачі прокатного посвідчення у разі наявності однієї з таких підстав: а) невідповідність поданих документів і матеріалів вимогам п. 6 Положення про державне посвідчення та Закону України «Про кінематографію»; б) наявність у фільмі матеріалів (висловлювань, дій тощо), які пропагують війну, насильство, жорстокість, фашизм і неофашизм, спрямовані на ліквідацію незалежності України, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, приниження нації, неповагу до національних і релігійних святинь, приниження особистості, невігластво, неповагу до батьків, а також наркоманію, токсикоманію, алкоголізм, інші шкідливі звички, порнографію, що підтверджується висновком експертної комісії з питань розповсюдження і демонстрування фільмів; в) одним з учасників фільму є фізична особа, включена до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці, оприлюдненому в установленому порядку; г) наявність обставин, передбачених ч.1-3 ст. 15⁻¹ Закону України «Про кінематографію» [2].

Література

1. Про кінематографію: Закон України від 13.01.1998 р. № 9/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрану.

2. Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів від 17.08.1998 р. № 1315 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-98-%D0%BF>. – Назва з екрану.